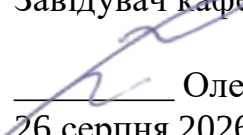

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра історії України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри історії України

 Олександр КОМАРНИЦЬКИЙ
26 серпня 2026 р.

Зі змінами:
22 вересня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

для підготовки фахівців *першого (бакалаврського) рівня вищої освіти*
за освітньо-професійною програмою *Історія*
спеціальності *032 Історія та археологія*
галузі знань *03 Гуманітарні науки*
мова навчання *українська*

2026-2027 навчальний рік

Розробник програми: Діана ЯБЛОНСЬКА, доктор філософії з історії та археології, старший викладач кафедри історії України

Затверджено на засіданні кафедри історії України

Протокол № 12 від 26 серпня 2026 року

Завідувач кафедри

26 серпня 2026 року

Олександр КОМАРНИЦЬКИЙ

Зі змінами:

Протокол № 14 від 22 вересня 2026 року

Завідувач кафедри

22 вересня 2026 року

Олександр КОМАРНИЦЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми

Сергій СИДОРУК

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета викладання навчальної дисципліни «Історія України (новітній час)» полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти цілісних, системних знань і глибокого розуміння складних і часто суперечливих політичних, державотворчих, соціально-економічних і культурних процесів різних періодів новітньої доби історії України на основі опрацювання опублікованих історичних джерел і наукових праць сучасних українських і зарубіжних дослідників.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Рік навчання	2026-2027
Семестр вивчення	7-8
Кількість кредитів ЄКТС	5
Загальний обсяг годин	150
Кількість годин навчальних занять	74
Лекційні заняття	44
Практичні заняття	-
Семінарські заняття	30
Лабораторні заняття	-
Самостійна та індивідуальна робота	76
Форма підсумкового контролю	залік, екзамен

3. Статус дисципліни *обов'язковий освітній компонент професійної підготовки.*

4. Передумови для вивчення дисципліни – вивчення опирається на вже отримані знання з «Історії України» (I-III курси).

5. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки
Загальні компетентності	ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку,

	верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 01. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності. СК 03. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі аслідків зловживання історією. СК 08. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища. СК 09. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень. СК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

6. Програмні результати навчання:

ПРН 01. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.

ПРН 02. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 06. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.

ПРН 11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.

ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

7. Методи навчання: словесні: лекція, пояснення, розповідь, коментар; наочні методи: використання історичних карт, схем, фото- та відеоматеріалів, документальних хронік; практичні методи: робота з першоджерелами, словниками, посібниками, дидактичними матеріалами та іншими джерелами інформації, аналіз документа, робота із законодавчою базою, робота з публікаціями мережі Інтернет та матеріалами веб-сайтів; інтерактивні методи: навчальні дискусії, рольові ігри (моделювання історичних подій і політичних процесів); метод критичного мислення; технології дистанційного навчання.

8. Засоби діагностики результатів навчання: опитування, тести, самостійна робота, модульна контрольна робота, зокрема із використанням модульного об'єктноорієнтованого динамічного навчального середовища MOODLE, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах.

9. Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекційні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна та індивідуальна робота
Змістовий модуль 1.					
Україна в добу революцій, державотворення, становлення радянської системи та війни					
Тема 1. Вступ. Новітня історія України як навчальна дисципліна	4	2	-	-	2
Тема 2. Українські землі у Першій світовій війні	7	2	2	-	3
Тема 3. Україна в добу Центральної Ради	7	2	2	-	3
Тема 4. Українська держава гетьмана Павла Скоропадського	7	2	2	-	3
Тема 5. Українська Народна Республіка за Директорії	5	2	-	-	3
Тема 6. Західно-Українська Народна Республіка	7	2	2	-	3
Тема 7. Радянське військове протиборство за владу в Україні (1917-1920 рр.)	5	2	-	-	3
Тема 8. України на початку 1920-х рр.	5	-	2	-	3
Тема 9. Запровадження нової економічної політики (1921-1928 рр.)	5	2	-	-	3
Тема 10. Криза нової економічної політики в УСРР. Суспільно-політичне життя в умовах непу	5	-	2	-	3
Тема 11. Індустріалізація УСРР	5	2	-	-	3
Тема 12. Колективізація сільського господарства України.	5	2	-	-	3
Тема 13. Утворення СРСР. Статус України в складі Радянського Союзу	6	2	-	-	3

Тема 14. Національно-культурна політика більшовиків	6	2	-	-	3
Тема 15. Голодомор 1932-1933 рр.: величезна трагедія українського села	7	2	2	-	3
Тема 16. Суспільно-політичні процеси в радянській Україні. Масові репресії.	7	2	2	-	3
Тема 17. Україна напередодні та на початковому етапі Другої світової війни	7	2	2	-	3
Тема 18. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період	7	2	2	-	3
Разом за змістовим модулем 1	105	32	20	-	53
Змістовий модуль 2.					
Україна в умовах тоталітаризму та незалежності (1944–дотепер)					
Тема 1. Початок німецько-радянської війни. Бойові дії на території України у 1941-1944 рр.	5	2	2		1
Тема 2. Окупаційний режим Німеччини та її союзників в Україні. Радянський партизанський та український національний рух	4	2			2
Тема 3. Територіальні зміни України після завершення німецько-радянської війни	4	-	2		2
Тема 4. Суспільно-політичне, соціально-економічне та культурне життя України в повоєнний період (1946-1953 рр.)	4	2	-		2
Тема 5. Діяльність УРСР на міжнародній арені (середина 1940-х – середина 1960-х рр.)	4	-	2		2
Тема 6. Соціально-економічні проблеми доби «застою» в Україні	4	2	-	-	2
Тема 7. Розгортання національно-визвольного руху в Україні в умовах кризи компартійної системи (друга половина 1980-х рр.)	3		-		3
Тема 8. Проблеми розвитку незалежної України у 1990-ті рр. – на початку XXI ст.	5	2	-		2
Тема 9. Революція гідності в Україні: передумови, хід та результати (2010-2014 рр.)	4		2		2
Тема 10. Україна у 2014-2019 рр.: анексія Криму і війна на Донбасі	6	2	2		2
Тема 11. Президентство Володимира Зеленського. Російсько-українська війна	3	-	-	-	3
Разом за змістовим модулем 2	45	12	10	-	23
РАЗОМ ГОДИН	150	44	30	-	76

10. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів при обговоренні питань семінарського заняття, виконанні аналітичних завдань.

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Форма підсумкового контролю: після завершення першого змістового модуля (7 семестр) – залік; після завершення другого змістового модуля (8 семестр) – екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

У сьомому семестрі (залік): увесь навчальний курс оцінюється в 100 балів. В поточне оцінювання включається: семінарські заняття – 60 балів, модульна контрольна робота – 20 балів, самостійна робота / індивідуальні навчально-дослідні завдання – 20 балів.

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
<i>Поточний контроль</i>	<i>МКР</i>	<i>Самостійна робота / Індивідуальні навчально-дослідні завдання</i>	100
60 балів	20 балів	20 балів	

У восьмому семестрі (екзамен): увесь навчальний курс оцінюється в 100 балів. В поточне оцінювання включається: семінарські заняття – 20 балів, модульна контрольна робота – 30 балів, самостійна робота – 5 балів, індивідуальні навчально-дослідні завдання – 5 балів.

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
<i>Поточний контроль</i>	<i>МКР</i>	<i>Самостійна робота / Індивідуальні навчально-дослідні завдання</i>	40	100
20 балів	30 балів	10 балів		

Оцінювання семінарського заняття

Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12-бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих фактів без зв'язку між ними:

		відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спроби розповісти суть заданого матеріалу, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості узагальнення. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний певною мірою відтворити його; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає половину навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості узагальнення але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовує термінологію; здатен скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він достатньо вільно застосовує вивчений матеріал; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, вміє аналізувати і систематизувати

		інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо- професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний самостійно вивчити матеріал; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка (нова редакція)» [URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view](https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view)

Оцінювання самостійної роботи (20 балів) – залік

Контроль за самостійною роботою/ІНДЗ відбувається на консультаціях за 20-бальною системою оцінювання. Дозволяється захист питань самостійного опрацювання у формі колоквиуму (усно). Успішно виконана самостійна робота

вважається, якщо студент отримав рейтинговий бал не менший 60% від загальної кількості балів, виділених на неї, тобто не менше як 12 балів.

Критерії оцінювання

19-20 балів	Зміст самостійної роботи повністю відповідає поставленим завданням і темі; завдання розкриті повно й ґрунтовно; чітко висвітлено ключові проблеми та аспекти теми. Матеріал логічно структурований, аргументований, містить самостійні узагальнення та висновки. Робота виконана з використанням наукових джерел і коректних посилань. Текст грамотний, без орфографічних і стилістичних помилок. Матеріал подано у завершених, цілісній формі.
15-18 балів	Зміст роботи відповідає завданням і темі; основні питання розкриті логічно та якісно, однак окремі аспекти висвітлено не в повному обсязі або з недостатньою глибиною аналізу. Структура роботи загалом витримана, використано джерела. Можливі поодинокі стилістичні або фактологічні неточності. Матеріал подано у переважно завершених формі.
12-14 балів	Зміст роботи загалом відповідає суті завдань, однак має переважно описовий характер; ключові питання розкриті частково або поверхово; не всі завдання опрацьовано однаковою мірою. Аналітична складова обмежена, висновки недостатньо аргументовані. У тексті можливі граматичні помилки та неточності. Матеріал подано у мінімально достатній, але не повністю завершених формі.
0-11 балів (не зараховано)	Зміст роботи не відповідає поставленим завданням; допущено суттєві фактологічні та логічні помилки; відсутнє розуміння теми. Завдання не розкриті або розкриті формально. Структура роботи порушена, відсутні обґрунтовані висновки. Студент не здатен пояснити або захистити виконану роботу.

Оцінювання самостійної роботи (10 балів) – екзамен

Контроль за самостійною роботою відбувається на консультаціях за 10-бальною системою оцінювання. Дозволяється захист питань самостійного опрацювання у формі колоквіуму (усно). Успішно виконана самостійна робота вважається, якщо студент отримав рейтинговий бал не менший 60% від загальної кількості балів, виділених на неї, тобто не менше як 6 балів.

Критерії оцінювання

10 балів	Зміст самостійної роботи повністю відповідає поставленим завданням і темі; завдання розкриті повно й ґрунтовно; чітко висвітлено ключові проблеми та аспекти теми. Матеріал логічно структурований, аргументований, містить самостійні узагальнення та висновки. Робота виконана з використанням наукових джерел і коректних посилань. Текст грамотний, без орфографічних і стилістичних помилок. Матеріал подано у завершених, цілісній формі.
8 балів	Зміст роботи відповідає завданням і темі; основні питання розкриті логічно та якісно, однак окремі аспекти висвітлено не в повному обсязі або з недостатньою глибиною аналізу. Структура роботи загалом витримана, використано джерела. Можливі поодинокі стилістичні або фактологічні неточності. Матеріал подано у переважно завершених формі.
6 балів	Зміст роботи загалом відповідає суті завдань, однак має переважно описовий характер; ключові питання розкриті частково або поверхово; не всі завдання опрацьовано однаковою мірою. Аналітична складова обмежена, висновки

	недостатньо аргументовані. У тексті можливі граматичні помилки та неточності. Матеріал подано у мінімально достатній, але не повністю завершений формі.
0-5 балів (не зараховано)	Зміст роботи не відповідає поставленим завданням; допущено суттєві фактологічні та логічні помилки; відсутнє розуміння теми. Завдання не розкриті або розкриті формально. Структура роботи порушена, відсутні обґрунтовані висновки. Студент не здатен пояснити або захистити виконану роботу.

Оцінювання модульної контрольної роботи (у сьомому семестрі – залік)

Вивчення змістового модуля завершується написанням модульної контрольної роботи.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі (у вигляді відповідей на три питання). До її написання допускаються усі студенти. Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота складається із 2 питань, які оцінюються по 10 балів.

Максимальна оцінка за модульну контрольну роботу – 20 балів.

Оцінювання модульної контрольної роботи (у восьмому семестрі – екзамен)

Вивчення змістового модуля завершується написанням модульної контрольної роботи.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі (у вигляді відповідей на три питання). До її написання допускаються усі студенти. Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота складається із 3 питань, які оцінюються по 10 балів.

Максимальна оцінка за модульну контрольну роботу – 30 балів.

Критерії оцінювання

Шкала ECTS	Бали	Критерії оцінювання
«відмінно»	9-10 балів	Здобувач вищої освіти у відповідях на питання демонструє глибокі знання, повною мірою володіє матеріалом, що дозволяє виявляти розуміння змісту предмету, його основних положень, категоріального апарату тощо, може обґрунтовувати свої судження, аргументуючи правильну відповідь, логічно та

		послідовно формулює текст відповіді на поставлене завдання.
«добре»	7-8 балів	Результати відповідей здобувача вищої освіти відповідають тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає певні неточності та незначні помилки. Здобувач володіє матеріалом, правильно відповідаючи на поставлені завдання, логічно формулює відповіді, намагаючись аргументувати їх.
«задовільно»	6 балів	Відповіді здобувача вищої освіти на питання дозволяють виявити знання і розуміння основних положень предмета, певне володіння категоріальним апаратом, проте характеризуються фрагментарністю, відсутністю повноти та аргументованості. Здобувач допускає помилки при відповідях на питання, не вміє достатньо обґрунтувати свої судження.
«незадовільно»	5-0 балів (не зараховано)	Відповіді здобувача вищої освіти на питання не виявили знань та розуміння основних положень предмета, що спричинило значну кількість помилок або, взагалі, повну/часткову відсутність відповідей. Здобувач не вміє логічно побудувати відповідь, обґрунтовувати свої судження, плутається у розумінні категоріального апарату тощо.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: <https://integrity.kpnu.edu.ua/>

Використання здобувачами вищої освіти в освітньому процесі інструментів ІІІ чітко визначено “Положенням про використання штучного інтелекту в Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка”, введено в дію наказом в.о. ректора від 02 вересня 2026 р., № 144-ОД. URL: <https://drive.google.com/file/d/1eDvHgbvZUYojWNwNwkIED66qGDPPpHrB/view>

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та/або інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно «Порядку визнання в Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)», зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі). URL: <https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі);

- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді;

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;
- громадська або волонтерська діяльність.

Семестровий екзамен (40 балів)

Екзамен складається по завершенні 2 змістового модуля (8 семестр).

Екзамен проводиться у формі усного або письмового опитування за питаннями екзаменаційного білета. Білет іспиту складається з трьох питань.

Критерії оцінювання екзамену

Оцінка	Вимоги
«Відмінно» 40-35 балів	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні теоретичні знання, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови.
«Добре» 34-29 балів	Якщо відповідь студента відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки «відмінно», але при цьому студент допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу та мовному оформленні висловлювання. Студент вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях.
«Задовільно» 28-24 балів	Якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень предмета, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; не в змозі захистити проект побудови системи роботи з певних тем дисципліни; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
«Незадовільно» 23 бали і менше	Якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Студент неспроможний виконати стандартні завдання навіть після навідних питань викладача.

Оцінювання екзамену:

Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до екзамену. Вони допускаються до екзамену після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю.

Вважається, що студент підготувався до екзамену, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 24 балам. Студентам, які за екзамен отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до таблиці відповідності.

**Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних
досягнень здобувачів вищої освіти**

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
		екзаменаційна	залікова
90-100	A (відмінно)/Excellent	відмінно	зараховано / Passed
82-89	B (добре)	добре	
75-81	C (добре)/Good		
67-74	D (задовільно)/Satisfactory	задовільно	
60-66	E (достатньо)/Enough		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)/Fail	незадовільно	не зараховано / Fail
34 і менше	F (незадовільно з обов’язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля) Fail		

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Історія України»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60% від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу,

завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувач вищої освіти, який не має академічної заборгованості за результатами поточного контролю з освітнього компоненту, підсумкового контролю, за яким встановлено залік, отримує підсумкову рейтингову оцінку, яка визначається як сума рейтингової оцінки за навчальні заняття та рейтингових оцінок контрольних заходів поточного контролю з цього освітнього компоненту, відповідно до таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами поточного контролю з навчальної дисципліни, підсумковою формою контролю, за яким встановлено залік, отримує F за шкалою ЄКТС та «не зараховано» / «незадовільно» за національною шкалою;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю з освітнього компоненту у формі заліку, зобов'язаний ліквідувати її в терміни, визначенні графіком ліквідації академічної заборгованості;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість з освітнього компоненту за результатами поточного контролю, не допускається до екзамену. Рішення про недопущення за поданням викладача приймає декан факультету, його оприлюднюють до початку екзамену. У відомості обліку успішності роблять запис «не допущено»;

- здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю;

- здобувач вищої освіти підготувався до екзамену з освітнього компонента, якщо його рейтингова оцінка за результатами екзамену є більшою або рівною 24 балам (60% від максимально можливої для даної форми контролю кількості балів). Рейтингову оцінку такого здобувача вищої освіти з освітнього компонента визначають як суму рейтингової оцінки за результатами поточної успішності та рейтингової оцінки за результатами екзамену;

- якщо допущений до екзамену здобувач вищої освіти не підготувався (його рейтингова оцінка за результатами екзамену є меншою 24 балів), то бали за екзамен до рейтингової оцінки поточної успішності не додаються, виставляють підсумкову оцінку з освітнього компоненту FX за шкалою ЄКТС та «незадовільно» за національною шкалою;

- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за умови неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють;

- якщо здобувач вищої освіти, допущений до семестрового контролю не з'явився на семестровий екзаме́н, у відомості обліку успішності викладач записує «не з'явився». Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують неможливість його присутності на екзаме́ні, він має негайно повідомити декана факультету.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (URL : https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання технічних засобів для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор) та мережа Інтернет. Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE. Можливе використання застосунків для проведення відеоконференцій (Google Meet або Zoom).

14. Рекомендована література

Основна

1. Головка В., Якубова Л. Україна і виклики посттоталітарного транзиту (1990–2019) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 592 с., 48 с. іл. (Україна. Нариси історії).

2. Даниленко В., Крупина В., Кульчицький С., Лисенко О., Стяжкіна О., Якубова Л. Україна в епіцентрі протистояння світових систем (1939–1990) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 544 с., 96 с. іл. (Україна. Нариси історії).

3. Єфіменко Г., Кульчицький С., Пиріг Р., Скальський В., Якубова Л. Україна й українці в постімперську добу (1917–1939) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 620 с., 124 с. іл. (Україна. Нариси історії).

4. Історія України: Новітня доба: навч. посібник / [В. Литвин, В. Колесник, А. Слюсаренко та ін.]; за ред. В. Литвина. Київ.: Академвидав, 2012. 480 с.

5. Комарніцький О. Історія України: навч. посіб. для студентів коледжів, технікумів та училищ / О. Комарніцький. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2015. 596 с.

Допоміжна

1. Гай-Нижник П. Росія проти України (1990-2016 pp.): від політики шантажу і примусу до війни на поглинання та спроби знищення. Київ: «МП Леся», 2017. 332 с.
2. 25 років незалежності: нариси історії творення нації та держави / кер. авт. колективу Г.В. Боряк. Київ Ніка-Центр, 2016. 796 с.
3. Завальнюк О., Олійник С. Бій під Сидороровим 25 серпня 1920 р.: забута звитяга українського війська // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2023. Т.40. С.195-205. URL: https://drive.google.com/file/d/1f4LWLDEkveCtevg_Zhz7m0twCJA_zhWy/view
4. Завальнюк О. Українські університети 1917-1920 pp.: перші кроки із запровадження європейського досвіду освітньо-наукової діяльності // Проблеми історії країн Центральної та Східної Європи: зб. наук. пр. / [редкол.: В. Степанков (гол. ред.), С. Копилов, І. Боровець та ін.] Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. Нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2021. Вип.9. С.165-180.
5. Завальнюк О. Організація вивчення новітньої історії України на історичному факультеті сучасного українського університету: з досвіду роботи // Проблеми дидактики історії: зб. наук. праць [редкол.: С.Копилов (голова, наук. редактор) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2023. Вип.14: На пошану д.і.н., проф. Сергія Копилова. С.213-122.
6. Історія української культури: Навч. посіб. / За ред. О. Ю. Павлової. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 325 с.
7. Комарніцький О.Б. Аграрна історія України: навч.-метод. посіб. / Вид. 2-ге, доп. і перероб. [Електронний ресурс]. Кам'янецьПодільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 120 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7645/Komarnitskyi-O.B.-Ahrarna-istoriia-Ukrainy-2023.pdf?sequence=3&isAllowed=y>
8. Кондратюк К. Новітня історія України. 1914-1945 pp.: Навч. посібник / К.Кондратюк. Львів: Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 262 с.
9. Коріненко П., Фартушняк А. Курс лекцій з історії України. У чотирьох частинах. Ч.ІІІ-IV: Новітня історія України. Тернопіль: Вид-во „Астон”, 2007. Ч.ІІІ 416 с. Ч.ІV. 400 с.
10. Кудряченко А., Калінічева Г., Костиця А.. Політична історія України ХХ століття: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ.: МАУП, 2006. 696 с.
11. Кульчицький С. В. Новітня історія України (1953-2023). Київ: Арій, 2024. 576 с.
12. Лазарович М., Мироненко П. Московитсько-українська війна (2014–2024 роки): моногр. 4-те вид., переробл. Київ: Політія, 2024. 520 с.
13. Литвин В. Історія України: у 3 т. Київ: Вид. дім «Альтернативи», 2005. Т. ІІІ. Книга перша. Новітній час (1914-2004). 832 с.; Т. ІІІ. Книга друга. Новітній час (1914-2004). 640 с.
14. Національне питання в Україні ХХ – початку ХХІ ст.: історичні нариси

/[відп. ред. В. Смолій; авт. кол.: О. Аркуша, В. Верстюк, с. В. Віднянський та ін.]. Київ: Ніка-центр, 2012. 592 с.

15. Русначенко А. Нариси новітньої історії України. Київ: Видавець Олег Філюк, 2014-2016. Кн. 1. 476 с. Кн.2. 716 с. Кн.3. 627 с. Кн.4. 540 с. Кн.5. 621 с.

16. Слюсаренко А.Г., Гусев В. І., Литвин В.М. та ін. Новітня історія України (1900-2000): підручник. Київ: Вища школа, 2002. 719 с.

17. Смолій В., Якубова Л. Крим і Донбас: проблеми й перспективи інтеграції в модерний український проект (аналітична записка) / НАН України. Інститут історії України. Київ, 2019. 116 с.

18. Турченко Ф. Історія України: 10 кл. підруч. для загальноосвіт. навч. закл. Київ: Генеза, 1998. Ч.1. 1917-1945. 384 с.

19. Турченко Ф. Новітня історія України: підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл.: профільний рівень / Ф. Турченко. Київ: Генеза, 2011. 402 с.

20. Хрестоматія з історії України / Упоряд. та автор коментарів О. М. Уривалкін. Київ: КНТ, 2007. 520 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>

3. Сайт Інституту історії України НАН України. URL: <http://history.org.ua/uk>

4. Сайт Центрального державного архіву вищих органів влади і управління України. URL: <https://tsdavo.gov.ua>

5. Сайт Центрального державного архіву громадських об'єднань України. URL: <https://tsdahou.archives.gov.ua>

6. Сайт Центрального державного історичного архіву України. м. Київ. URL: <https://cdiak.archives.gov.ua>

7. Сайт Державного архіву Хмельницької області. URL: <https://dahmo.gov.ua>

8. Каталог курсів підвищення кваліфікації 2025 з напрямку Історія. URL: <https://ippo.com.ua/category/istoria/>